



Nærheds- og grundnotat

23. november 2010

Kommissionens forslag om en forordning vedr. effektiv håndhævelse af budgetovervågningen i euroområdet (KOM(2010)524)

Resumé

Kommissionen har ved KOM(2010)524 af 29. september 2010 fremlagt forslag om at introducere nye sanktionsmuligheder for eurolandene i både den forebyggende og den korrigerende del af Stabilitets- og Vækstpagten.

1. Baggrund

Kommissionen fremlagde den 29. september 2010 en række forslag til retsakter, der skal bidrage til at styrke det økonomiske samarbejde i EU.

På Det Europæiske Råd (DER) den 28.-29. oktober 2010 fremlagde Taskforcen under ledelse af DER-formanden og med deltagelse af EU's finansministre en rapport med forslag til styrket økonomisk koordination i EU, som blev endorseret af DER. Kommissionens forslag til retsakter forventes nu drøftet mhp. enighed blandt EU's finansministre.

Forslagene vedr. ændring af forordning 1466/97 (Stabilitets- og Vækstpagtens forebyggende del), forordningen om sanktioner i Stabilitets- og Vækstpagten, forordningen om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer samt forordningen om sanktioner ifm. korrektion af makroøkonomiske ubalancer skal vedtages efter den almindelige lovgivningsprocedure, dvs. fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet, mens forslaget vedr. forordning 1467/97 (Stabilitets- og Vækstpagtens korrigerende del) skal vedtages efter den særlige lovgivningsprocedure, hvorefter Rådet træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet og Den Europæiske Centralbank, ECB. Direktivet om nationale finanspolitiske rammer vedtages med kvalificeret flertal af Rådet efter høring af Europa-Parlamentet.

Målet er, at reformen af det økonomiske samarbejde skal være færdig i sommeren 2011.

2. Formål og indhold

Kommissionen har ved KOM(2010)524 af 29. september 2010 fremlagt forslag om at introducere nye sanktionsmuligheder for eurolandene i både den forebyggende og den korrigerende del af Stabilitets- og Vækstpagten:

Sanktioner for eurolandene i den forebyggende del

Kommissionen foreslår, at vedtagelse af en henstilling til et euroland under TEUF artikel 121, stk. 4, ifm. vedvarende eller særligt alvorlige og betydelige afvigelser fra en ”forsigtig finanspolitik” (’Prudent Fiscal Policy’ (PFP)), jf. nærheds- og grundnotat om Kommissionens forslag til ændring af forordningen om den forebyggende del af Pagten (KOM(2010)526), skal medføre beslutning om en rentebærende deponering på 0,2 pct. af BNP. Beslutningen er vedtaget af Rådet, med mindre forslaget afvises af et kvalificeret flertal senest 10 dage efter Kommissionens vedtagelse. Kommissionen kan på opfordring af det pågældende land senest 10 dage efter vedtagelse af Rådshenstillingen foreslå at nedsætte beløbet eller at annullere deponeringen. Rådet skal på forslag fra Kommissionen beslutte at tilbagebetale deponeringen inkl. renter, hvis situationen, som gav anledning til deponeringen, er ophørt.

Sanktioner for eurolandene i den korrigerende del

Kommissionen foreslår, at en beslutning om eksistensen af et uforholdsmæssigt stort underskud i et euroland, jf. TEUF artikel 126, stk. 6, skal medføre en rentefri deponering på 0,2 pct. af BNP, med mindre Rådet inden for 10 dage med kvalificeret flertal afviser Kommissionens forslag herom. Hvis eurolandet allerede har en rentebærende deponering hos Kommissionen (sfa. en Rådshenstilling vedr. PFP i den forebyggende del), konverteres denne til en deponering, der ikke giver afkast. Beløbet tilpasses til det pågældende land, så det udgør 0,2 pct. af BNP.

I tilfælde af exceptionelle økonomiske omstændigheder eller på opfordring af det pågældende euroland kan Kommissionen inden for 10 dage efter Rådets beslutning om eksistensen af et uforholdsmæssigt stort underskud foreslå at annullere den rentefri deponering eller at nedsætte beløbet.

Kommissionen foreslår endvidere, at en Rådsbeslutning om manglende implementering af effektive tiltag til efterlevelse af en henstilling inden for den givne frist, jf. TEUF artikel 126, stk. 8, skal medføre en bøde til det pågældende euroland på 0,2 pct. af BNP, med mindre Rådet inden for 10 dage med kvalificeret flertal afviser Kommissionens forslag herom. Hvis eurolandet har en rentefri deponering hos Kommissionen, konverteres denne til en bøde. Beløbet tilpasses til det pågældende land, så det udgør 0,2 pct. af BNP.

I tilfælde af exceptionelle økonomiske omstændigheder eller på opfordring af det pågældende euroland kan Kommissionen inden for 10 dage efter Rådets beslutning om manglende efterlevelse af en henstilling foreslå at annullere bøden eller at nedsætte beløbet.

En deponering, der ikke giver afkast, tilbagebetales ifm. en Rådsbeslutning om ophævelse af proceduren for uforholdsmæssigt store underskud, jf. TEUF artikel 126, stk. 12, og renterne optjent af Kommissionen ifm. rentefri deponeringer og bøder fordeles blandt eurolande, der ikke er i proceduren for uforholdsmæssigt store underskud eller i proceduren for uforholdsmæssigt store ubalancer.

3. Hjemmelsgrundlag

Forslaget har hjemmel i TEUF artikel 136 og TEUF artikel 121, stk. 6, og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure, jf. TEUF artikel 294, hvorefter forslaget vedtages med fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet. Artikel 136 indebærer, at eurolandene kan vedtage foranstaltninger bl.a. med henblik på at styrke samordningen og overvågningen af eurolandenes budgetdisciplin.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

4. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at målet om at oprette en ensartet sanktionsmekanisme ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes på nationalt niveau, og vurderer således forslaget i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Regeringen er enig heri.

5. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

6. Konsekvenser

Forslaget vedrører kun eurolandene og har således ikke direkte konsekvenser for Danmark.

Initiativer der styrker efterlevelsen af reglerne i Stabilitets- og Vækstpagten, herunder reglerne om at undgå uforholdsmæssigt store underskud samt reglerne om at sikre fremskridt mod mellemfristede budgetmål, som er konsistente med en holdbar udvikling i de offentlige finanser på længere sigt, har generelt positive samfundsøkonomiske konsekvenser. I det omfang, det konkrete forslag bidrager til sundere offentlige finanser i eurolandene, har det også positive konsekvenser for Danmark.

7. Høring

Forslaget har ikke været sendt i høring.

8. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene støtter generelt en styrkelse af det økonomisk-politiske samarbejde i EU. EU-landene støtter således generelt en styrkelse af Stabilitets- og Vækstpagten og ventes i lyset af Taskforce-rapporten at kunne støtte en styrkelse af sanktioner for eurolandene.

9. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan generelt støtte en øget anvendelse af sanktioner og håndhævningsmekanismer for at skærpe tilskyndelsen til at efterleve de fælles spilleregler om sikring af sunde offentlige finanser. Det konkrete forslag har hjemmel i traktatartikler, der indebærer, at kun eurolandene har stemmeret. Regeringen kan principielt støtte en styrkelse af sanktioner for eurolandene i form af deponeringer og bøder, der betales fra det enkelte euroland, og vil kunne støtte den enighed, som eurolandene måtte kunne opnå enighed om på basis af Kommissionens forslag.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Samlenotat vedr. Kommissionens meddelelse om et styrket økonomisk-politisk samarbejde i EU af 12. maj 2010 blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN den 18. maj 2010. Samlenotat vedr. Kommissionens meddelelse af 30. juni 2010 blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg forud for ECOFIN den 13. juli 2010. Folketingets Europaudvalg blev endvidere orienteret om status for forhandlingerne i finansminister-Taskforcen i forbindelse med forelæggelsen af ECOFIN den 8. juni 2010 og ECOFIN den 7. september 2010 og blev forelagt samlenotat vedr. udkastet til Taskforce-rapport til forhandlingsoplæg i forbindelse med forelæggelsen af ECOFIN den 19. oktober 2010.